

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN  
I STOCKHOLM**

Avdelning 34

**DOM**

2020-03-10

Meddelad i Stockholm

Mål nr

4326-20

**SÖKANDE**

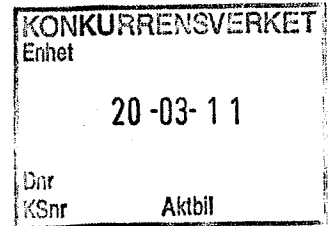
Kooperativet Eko-Teck i Kramfors Ekonomisk förening, 769610-8633  
Hallstavägen 4  
872 75 Lugnvik

**MOTPART**

Riksarkivet  
Box 125 41  
102 29 Stockholm

**SAKEN**

Offentlig upphandling

**FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE**

Förvaltningsrätten avslår Kooperativet Eko-Teck i Kramfors Ekonomisk  
förenings ansökan om överprövning.

Dok.Id 1206645

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	-	måndag–fredag
		E-post: <a href="mailto:forvaltningsrattenistockholm@dom.se">forvaltningsrattenistockholm@dom.se</a>		08:00–16:00
		<a href="http://www.domstol.se/forvaltningsratt">www.domstol.se/forvaltningsratt</a>		

**YRKANDEN M.M.**

Riksarkivet genomför upphandlingen ”Upphandling av städtjänster Riksarkivet, enheterna Marieberg, Arninge, Vadstena och Ramsele”, dnr 2019/14976 (upphandlingen). Upphandlingen genomförs som ett öppet förfarande enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, LOU. Upphandlingen avser lokalvård för fyra verksamhetsorter.

Kooperativet Eko-Teck i Kramfors Ekonomisk förening (Eko-Teck) ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar att upphandlingen ska göras om på så sätt att den delas upp i fyra separata delar, en del per verksamhetsort.

Riksarkivet anser att ansökan om överprövning ska avslås.

**SKÅLEN FÖR AVGÖRANDET**

**Tillämpliga bestämmelser m.m.**

I 4 kap. 1 § LOU anges de grundläggande principerna om likabehandling, icke-diskriminering, transparens, ömsesidigt erkännande och proportionalitet. Av 20 kap. 4 § LOU framgår att allmän förvaltningsdomstol får överpröva en upphandling efter ansökan av en leverantör som anser sig ha lidit eller kunna komma att lida skada. Om den upphandlande myndigheten har brutit mot någon av de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § eller någon annan bestämmelse i LOU, och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten i enlighet med 20 kap. 6 § LOU besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

En upphandlande myndighet har stor frihet att själv utforma sin upphandling inom de ramar som ges av de allmänna principerna. Grundläggande är att leverantörerna behandlas likvärdigt och icke-diskriminerande och att upphandlingen genomförs på ett öppet sätt (jfr RÅ 2010 ref 78 och HFD 2012 ref 48).

I mål om överprövning enligt LOU gäller som huvudprincip att den part som gör gällande att en upphandling är felaktig på ett klart sätt ska ange på vilka omständigheter denne grundar sin talan och att domstolens prövning bör begränsas till de grunder som parten åberopar (se RÅ 2009 ref. 69).

#### **Delbart kontrakt?**

Eko-Teck har anfört att Riksarkivet borde ha delat upp kontraktet samt motiverat varför myndigheten inte har delat upp kontraktet i de fyra verksamhetsorterna. Eftersom Eko-Teck är en lokal förening har den inte möjlighet att lägga ett anbud som omfattar samtliga verksamhetsorter, men den är intresserad av uppdraget i Ramsele. I praktiken är det endast en aktör på marknaden som kan uppfylla de krav som ställs.

Riksarkivet har framfört att omständigheten att upphandlingen omfattar fyra verksamhetsorter inte är ett krav som utesluter andra än en aktör. Anbudsgivare har möjlighet att anlita underleverantörer och det är sammantaget fem anbud som har uppfyllt samtliga obligatoriska krav i upphandlingen.

Enligt 4 kap. 13 § LOU får en upphandlande myndighet besluta att ett kontrakt ska tilldelas i separata delar. Myndigheten får då också fastställa storleken på föremålet för dessa delar. I 4 kap. 14 § LOU anges vidare att om en upphandlande myndighet beslutar att inte tilldela ett kontrakt i separata delar, ska skälen för detta anges.

Förvaltningsrätten konstaterar inledningsvis att det inte föreligger någon skyldighet för en upphandlande myndighet att dela upp ett kontrakt enligt 4 kap. 13 § LOU (se även prop. 2015/16:195 s. 450). Vidare konstaterar förvaltningsrätten att bestämmelsen tar sikte på tidpunkten då ett kontrakt tilldelas, och inte på hur upphandlingen i sig ska utformas. Riksarkivet har i målet upplyst om att de godkända anbuden för närvarande står under utvärdering och att något tilldelningsbeslut ännu inte har fattats. Det saknas därför skäl att invända mot upphandlingen av anledningen att Riksarkivet inte har motiverat beslutet att inte dela upp kontraktet.

Även om det har varit möjligt att särskilja de verksamhetsorter som upphandlingen omfattar finns det inte något principiellt hinder mot att upphandla de fyra områdena gemensamt. En upphandlande myndighet har generellt stor frihet att utforma sitt anskaffningsbehov, exempelvis om anskaffningen ska ske vid ett eller flera upphandlingstillfällen. Bedömningen av om en upphandling ska genomföras i flera separata delar eller som ett sammanhållet objekt måste enligt förvaltningsrättens mening anses ligga inom myndighetens fria skön, under förutsättning att de grundläggande principerna i LOU inte åsidosätts. Utformningen av Riksarkivets upphandling hindrar inte att företag av mindre storlek lämnar anbud, eftersom det har varit möjligt för anbudsgivare att samarbeta med andra företag eller använda sig av underleverantörer. Förvaltningsrätten bedömer därför att Riksarkivets val att upphandla lokalvård för de fyra verksamhetsorterna gemensamt inte medför att myndigheten har åsidosatt någon av de grundläggande principerna i LOU vid utformningen av upphandlingen. Det saknas därför skäl att ingripa mot upphandlingen av denna anledning.

### **Kravet på personligt besök**

Eko-Teck har anfört att Riksarkivets krav på att anbudsgivaren ska besöka de fyra verksamhetsorterna missgynnar mindre aktörer. Föreningen har framfört att ett sådant krav är omöjligt att uppfylla för en mindre aktör. Riksarkivet har i denna del framfört att kravet på personligt besök har ställts eftersom Riksarkivets lokaler är speciella. Delar av lokalerna är K-märkta och i andra delar råder hög säkerhetsnivå. Uppdraget omfattar arkivlokaler, kontorsutrymmen och publika områden. Det är därför viktigt att alla anbudsgivare förstår uppdraget innan anbud lämnas.

Förvaltningsrätten konstaterar att den aktuella upphandlingen utlystes den 17 januari 2020. Sista dag för att lämna anbud var den 17 februari 2020. De fyra verksamhetslokalerna ligger i skilda delar av Sverige, två i Stockholms län, en i Västernorrlands län och en i Östergötlands län. Förvaltningsrätten anser dock att det under tiden fram till sista dag för att lämna anbud har funnits goda möjligheter för en presumtiv anbudsgivare att besöka de fyra verksamhetslokalerna för att kvalificera sig. Riksarkivet har därtill framfört att det finns fog för kravet på grund av lokalernas beskaffenhet. Förvaltningsrätten bedömer att kravet har en nära koppling till den tjänst som upphandlas och att det därför funnits grund för Riksarkivet att ställa krav på besök för att ett anbud ska kvalificeras. Eko-Teck har inte heller närmare preciserat hur föreningen har lidit skada på grund av det ställda kravet. Mot denna bakgrund anser förvaltningsrätten att kravet på att en anbudsgivare ska besöka alla verksamhetslokaler inte är oproportionerligt samt att det som Eko-Teck har framfört i denna del inte medför att det föreligger skäl att ingripa mot upphandlingen.

### **Sammanfattning**

Sammantaget finner förvaltningsrätten att de av Eko-Teck åberopade bristerna inte medför att det föreligger skäl för att ingripa mot upphandlingen. Det har inte kommit fram att Riksarkivet har handlat i strid med bestämmelserna i LOU vid utformningen av upphandlingen. Bolagets ansökan om överprövning ska således avslås.

### **HUR MAN ÖVERKLAGAR**

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (FR-05).

Eva Furberg  
Rådman

Förvaltningsrättsnotarie Ludwig Engblom Strucke har föredragit målet.



## Hur man överklagar

FR-05

Den som inte är nöjd med förvaltningsrättens beslut kan överklaga. Här framgår hur det går till.

Närmare regler finns i den lag som gäller för målet, se rutan längst ner på nästa sida för hänvisningar.

### Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som ni fick del av beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För myndigheten räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

#### Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om ni exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

### Tänk på detta i mål om överprövning av upphandling

I vissa fall kan myndigheten ingå avtal efter 10 dagar från det att domstolen avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut, och i vissa fall får myndigheten ingå avtal omedelbart. Efter att avtal har slutits får kammarrätten inte överpröva upphandlingen. Detta gäller alltså även om tiden för överklagande fortfarande gäller.

### Gör så här

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför ni tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring ni vill ha och varför ni tycker att kammarrätten ska ta upp ert överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis ni vill hänvisa till. Förklara vad ni vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.  
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå er: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.  
Om ni har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten – adressen finns i beslutet.

### Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har ni tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

### Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om ni *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt ni vill föra fram.

### Vill ni veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om ni har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i beslutet.

Mer information finns på [www.domstol.se](http://www.domstol.se).

För fullständig information, se:

- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, 20 kap.
- lag (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, 16 kap.
- lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner, 16 kap.
- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorn, 20 kap.





**SÖKANDE**

Landvetter Airport Hotel AB, 556355-4814  
Box 2103  
438 13 Landvetter

**MOTPART**

Kammarkollegiet  
Kammarkollegiet, Statens inköpscentral  
Box 2218  
103 15 Stockholm

**SAKEN**

Offentlig upphandling

---

**FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE**

Förvaltningsrätten avskriver målet från vidare handläggning.

**BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.**

Kammarkollegiet har genomfört upphandlingen ”Dagkonferens Bas Små konferenser och möten 2019” (dnr 23.3-7728-19). Upphandlingen har genomförts enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU). Tilldelningsbeslut i upphandlingen fattades den 5 december 2019 och meddelades anbudsgivarna elektroniskt den 6 december 2019. Avtalsspärr har således löpt med tio dagar fram till och med den 16 december 2019.

Landvetter Airport Hotel AB (bolaget) har den 5 mars 2020 ansökt om överprövning av upphandlingen avseende anbudsområdet Härryda kommun.

Kammarkollegiet har 10 mars 2020 uppgett till förvaltningsrätten att avtal har tecknats inom det aktuella anbudsområdet och att avtalen blev civilrättsligt bindande den 13 januari 2020 respektive den 16 januari 2020.

**SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET**

Av 20 kap. 6 § andra stycket LOU framgår att en upphandling inte får överprövas efter det att avtal har slutits mellan den upphandlande myndigheten och en leverantör. Eftersom avtal har slutits inom det aktuella anbudsområdet är förvaltningsrätten förhindrad att pröva bolagets ansökan om överprövning. Målet ska därför avskrivas från vidare handläggning.

Eva Furberg  
Rådman

Louise Ljöstad har föredragit målet.